

ANTONÍN IVAN

**NEOTECTONIC MOVEMENTS ALONG THE NORTH-EASTERN
MARGIN OF THE BOHEMIAN HIGHLANDS
(CZECHOSLOVAKIA)**

The complete article in the English version will appear in a special publication (Abstracts of Papers) issued in Delhi on the occasion of the XXIst International Geographical Congress. We bring here only a short Czech summary.

NEOTEKTONICKÉ POHYBY NA SEVEROVÝCHODNÍM OKRAJI ČESKÉ VYSOČINY

Ve svrchním terciéru došlo v sv. části České vysočiny k intenzívním tektonickým pohybům, kterými byl vyzdvižen a rozlámán předmiocenní zarovnaný povrch. Pohyby probíhaly hlavně podél zlomů a zvláště výrazně se projeví v Rychlebských horách. Toto pohoří bylo vyzdviženo podle systému rovnoběžných zlomů do tvaru složité hrástě, v níž jednotlivé kry mají velmi rozdílnou výškovou polohu. Dokladem pohybů jsou velmi mladé stupňovité zlomové svahy. Erozní rozčlenění dílčích ker se liší v závislosti na období, v němž byly jednotlivé kry zdviženy, a na hodnotě zdvihu. Povrch nejnižší kry — na dně tektonického příkopu — je intenzívně a hluboce kaolinizován a je pohřben pod sladkovodními neogenními a kvarténními sedimenty. Kry vlastní hrástě jsou uspořádány stupňovitě. Plošiny nejnižšího stupně byly považovány za miocenní mořské nebo jezerní terasy. Pravý zlomový svah nad těmito plošinami (150—400 m vysoký) a reliéf plošin ukazují, že jejich poloha je výsledkem tektonických pohybů a jejich povrch exhumovanou bazální zvětrávací plochou. Vyšší stupně byly rozčleněny hlubokými kaňonovitými údolními a silně přemodelovány periglaciálními procesy. Dokladem těchto procesů jsou četné kryoplanáčnické terasy, izolované skály a kamenná moře. Plošiny předmiocenního zarovnaného povrchu se na vyšších stupních zachovaly jen v malém rozsahu; v nejvyšších částech pohoří se až na výjimky nezachovaly vůbec.

Rysy zlomových svahů ukazují, že tektonické pohyby probíhaly v několika fázích, z nichž nejsilnější byly pravděpodobně v pliocénu. Minimální hodnota zdvihu předmiocenního zarovnaného povrchu na hlavním hřbetu sz. části Rychlebských hor činí asi 900 m, v sousedních pohořích však může přesahovat i 1000 m.